

již podle své povahy vyžadují stálý dozor a občasnou obnovu. Proto by neomlouvala obžalovaného ani okolnost, v rozsudku ostatně nezjištěná, že dřívější drátěné ohrazení bylo odcizeno, poněvadž při náležitém dozoru na bezpečnostní opatření lze poškozené části včas opravit nebo nahradit. Při tom netřeba uvažovati, zda stačí ohrazení dřevěnou tyčí, či zda je nutné ohrazení drátěným lanem. Ono ministerské nařízení žádá, by bylo ohrazení spolehlivé, t. j. by vyhovovalo svému účelu; tomu vyhoví jistě i dřevěné ohrazení, dbá-li se stále toho, by případné poškození bylo ihned napraveno. Že zesnulý T. výlučně sám zavinil úraz, rozsudek nezjistil. Zjistil naopak, že smrtelný výsledek je v příčinné spojitosti se zanedbáním obou obžalovaných, kteří se o zábradlí vůbec nestarali, ačkoliv jednomu z nich byla uložena povinnost o ně se starati výslovně, a druhý ji převzal dobrovolně. Tím však porušil obžalovaný F. povinnost zákonem i služebním poměrem mu uloženou. Š. povinnost dobrovolně převzatou a byli právem uznáni vinnými.

Čís. 3779.

»Udání u vrchnosti« po rozumu § 209 tr. zák. je tu nejen, tvrdil-li kdo vrchnosti skutečnosti, činící určitou osobu podezřelou z určitého zločinu, o němž vrchnost dosud neměla vědomosti, nýbrž i, zesílil-li kdo za pátrání vrchností pro určitý zločin již zahájeného předpoklad vrchnosti, že tento zločin byl určitou osobou spáchán, vlastními údaji, zejména údaji o vlastních postřezích ke skutku se vztahujících.

Podezřelý (obviněný) nemusí sice při svém odpovídání se před vrchností udati pravdu, která by ho zatěžovala, avšak toto dobrodiní neopravňuje ho k tomu, by tvrdil před vrchností beztrestně (§ 209 tr. zák.) skutečnosti, o nichž ví, že se nezakládají na pravdě, a jež činí jinou osobu podezřelou ze zločinu, který nespáchala.

Trestní zákon rozlišuje v § 209 přesně mezi »udáním u vrchnosti« a »obviněním«; jen toto (nikoliv i ono) vyžaduje průkaz způsobilosti, by jím mohla býti vrchnosti dána příčina k vyšetřování neb alespoň k pátrání proti obviněnému.

Po stránce subjektivní vyhledává se ke skutkové podstatě zločinu utržení na cti podle § 209 tr. zák. udáním u vrchností pro vymyšlený zločin jen vědomí pachatele, že jeho udání u vrchností odporuje pravdě; nevyžaduje se úmysl přivoditi zatčení udaného a zavedení vyšetřování proti němu.

(Rozh. ze dne 14. února 1930, Zm I 874/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 9. listopadu 1929, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák. a zločinem utržení na cti podle § 209 tr. zák. — mimo jiné z těchto

důvodů :

Rozsudek uvádí ve výroku, že se obžalovaný dopustil zločinu utržení na cti podle § 209 tr. zák. tím, »že dne 2. října 1928 v M. a dne 3. října

1928 ve Š. svého bratra Josefa F-a udal pro vymyšlený zločin zpronevěry u vrchnosti a takovým způsobem ho obvinil, že obvinění dalo podnět k vyšetřování proti Josefu F-ovi, nezmiňuje se tam tedy o tom, u které vrchnosti obžalovaný svého bratra Josefa F-a pro onen zločin udal a před kým ho z téhož zločinu obvinil. Z rozhodovacích důvodů vychází však na jevo, že rozsudek shledává zločin utrhaní na cti spáchaný dne 2. října 1928 jen v údajích obžalovaného pátrajícím četnickým orgánům Š-ské četnické stanice, a zločin utrhaní na cti spáchaný dne 3. října 1928 jen v údajích, jež obžalovaný učinil tohoto dne při výslechu jako obviněný u okresního soudu ve Š. Zmateční stížnost namítá po stránce věcné především, že rozsudkem zjištěné údaje, jež obžalovaný učinil dne 2. října 1928 před četnictvem a dne 3. října 1928 před okresním soudem ve Š., neopodstatňují právní závěr rozsudku, že obžalovaný udal Josefa F-a u těchto vrchností ze zločinu zpronevěry. »Udání u vrchnosti« po rozumu § 209 tr. zák. je tu nejen, tvrdil-li kdo vrchnosti skutečnosti, jež činí určitou osobu podezřelou z určitého zločinu, o němž vrchnost dosud neměla vědomosti, nýbrž i, zesílil-li kdo za pátrání vrchností pro určitý zločin již zahájeného předpoklad vrchností, že tento zločin byl určitou osobou spáchán, vlastními údaji, zejména údaji o vlastních postřezích ke skutku se vztahujících. Posuzují-li se údaje, jež obžalovaný učinil podle skutkových zjištění rozsudkových nejprve četnictvu a pak okresnímu soudu ve Š., s těchto právních hledisek, jest souhlasiti s právním názorem rozsudku, že obžalovaný udal v těchto případech Josefa F-a u vrchností ze zločinu zpronevěry. Namítali dále stížnost po stránce věcné, že obžalovaný nejednal ve zlém úmyslu, jehož je třeba ke skutkové podstatě zločinu utrhaní na cti podle § 209 tr. zák., stačí k tomu poznamenati, že se po stránce subjektivní vyhledává ke skutkové podstatě zločinu utrhaní na cti podle § 209 tr. zák., jenž byl spáchán tím, že někdo udal jiného u vrchností z vymyšleného zločinu, jen vědomí pachatele, že jeho udání u vrchností odporuje pravdě, a že rozsudek toto vědomí obžalovaného v rozhodovacích důvodech náležitě zjišťuje, ježto tam uvádí, »že obžalovaný udal proti lepšímu přesvědčení a u vědomí dosahu svého obvinění svého bratra Josefa nejen u četnictva, nýbrž i před soudem, tedy u vrchností, vědomě z vymyšleného zločinu zpronevěry«, a tento výrok též odůvodňuje.

Chce-li dále stížnost vývody týkajícími se příčiny zatčení Josefa F-a a zavedení vyšetřování proti němu vyjádřiti, že obžalovaný neměl úmyslu tyto následky přivoditi, jest jí připomenouti, že se tento úmysl ke skutkové podstatě zločinu utrhaní na cti podle § 209 tr. zák. nevyžaduje. Další ve stížnosti zdůrazňovaná skutečnost, že údaje obžalovaného u řečených vrchností byly zodpovídáním se obžalovaného, nemůže nic změnit na tom, že obžalovaný udal podle skutkových zjištění rozsudkových Josefa F-a u vrchností z vymyšleného zločinu zpronevěry podle § 183 tr. zák. Podezřelý (obviněný) nemusí sice při svém zodpovídání se před vrchností udati pravdu, která by ho zatěžovala, avšak toto dobrodiní neopravňuje ho k tomu, by tvrdil před vrchností beztrestně skutečnosti, o nichž ví, že se nezakládají na pravdě, a jež činí jinou osobu podezřelou ze zločinu, který nespáchala. Pokud jde o námitku, že obžalovaný neobvinil svými údaji bratra Josefa F-a z vymyšleného zločinu

zpronevěry takovým způsobem, že obvinění to mohlo dáti vrchnosti podnět k vyšetřování neb alespoň k pátrání proti obviněnému, jest uvéstí toto: Trestní zákon rozlišuje v § 209 zcela přesně mezi »udáním u vrchnosti« a »obviněním«. Jen pokud jde o »obvinění«, vyžaduje se podle výslovného ustanovení zákona průkaz jeho způsobilosti, by jím mohla býti vrchnosti dána příčina k vyšetřování neb alespoň k pátrání proti obviněnému; při »udání u vrchnosti« se toho nevyžaduje již vzhledem k předpisům §§ 84, 87 tr. ř., z nichž vyplývá, že nebezpečí onoho vyšetřování nebo pátrání je s každým udáním u vrchnosti spojeno již podle zákona. V souzeném případě šlo podle toho, co bylo uvedeno, o první případ zločinu utrhaní na cti podle § 209 tr. zák., t. j. o zločin utrhaní na cti spáchaný »udáním u vrchnosti«. Vyslovuje-li rozsudek ve výroku a v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný udal Josefa F-a u vrchnosti a že ho zároveň takovým způsobem obvinil, že obvinění dalo vrchnosti podnět k vyšetřování proti Josefu F-ovi, nechce tím vyjádřiti, že se obžalovaný dopustil utrhaní na cti v obou případech nejen »udáním u vrchnosti«, nýbrž i »obviněním«, nýbrž chce tím zřejmě jen zdůrazniti, že »udání u vrchnosti« vedlo v souzeném případě k zavedení vrchnostenského vyšetřování proti Josefu F-ovi. Tato rozsudkem zdůrazňovaná skutečnost je však s hlediska skutkové podstaty zločinu utrhaní na cti podle § 209 tr. zák. nerozhodná.

Čís. 3780.

Zákon přikazuje v § 178 tr. zák. způsobem velícím, kdy jest vyměřiti trest podle první a kdy podle druhé věty.

Jsou-li tu jen okolnosti přitěžující, na nichž závisí použití druhé sazby § 178 tr. zák., jest soud povinen nejen použití této druhé sazby, nýbrž i vyměřiti trest jen v jejích mezích.

Sešel-li soud pod nejnižší mez tohoto trestu (těžký žalář jednoho roku), vykročil ze své trestní moci (§ 281 čís. 11 tr. ř.), porušiv zásady zákonem závazně vyslovené uložením trestu, který může míti místo jen za určitých hmotných podmínek, a nepochybil jen při svém arbitrním uvažování a rozhodování.

(Rozh. ze dne 14. února 1930, Zm I 882/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 13. listopadu 1929, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 174 II c) a 176 II a) tr. zák. a přestupkem potulky podle § 1 zákona ze dne 24. května 1885, čís. 89 ř. zák. a odsouzen za to podle § 178 tr. zák. se zřetelem k § 35 tr. zák. do těžkého žaláře na šest měsíců, zotřeného jedním postem měsíčně, zrušil výrok o trestu na svobodě jako zmatečný a odsoudil obžalovaného podle druhé věty § 178 tr. zák. se zřetelem k § 35 tr. zák. do těžkého žaláře na jeden (1) rok, zotřeného jedním postem měsíčně se započtením prozatímní zajišťovací a vyšetřovací vazby v rozsudku prvního soudu blíže uvedené.